

CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2019. GODINU

Specijalisti i magistri

Odgovorno lice: Dragan Dubak

Odsjek: Statistika obrazovanja, kulture i pravosuđa

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	2
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	2
1.2 Pravni osnov	2
1.3 Statističke jedinice	2
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	2
1.4.1 Sektori.....	2
1.4.2 Statistička populacija	2
1.5 Referentna geografska oblast.....	2
1.6 Koncepti i definicije	3
1.7 Klasifikacije.....	3
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	3
1.9 Dinamika objavljivanja podataka.....	4
1.10 Metodologija	4
1.11 Bazni period	4
1.12 Jedinica mjere	4
1.13 Izvor podataka	4
1.14 Metod prikupljanja podataka.....	4
2. Relevantnost - Korisnici podataka.....	4
2.1 Potrebe korisnika	4
2.2 Zadovoljstvo korisnika	5
3. Tačnost i pouzdanost	5
3.1 Tačnost - Opšta ocjena.....	5
3.2 Uzoračka greška	5
Indikatori uzoračke greške (A1)	5
3.3 Neuzoračka greška.....	5
3.3.1 Greška obuhvata.....	5
Indikator greške obuhvata (A2)	5
3.3.2 Greška mjerenja.....	6
3.3.3 Greška neodaziva	6
Stopa neodaziva jedinica (A3)	6
Stopa neodaziva za temu.....	6
3.3.4 Greška u obradi podataka.....	6
Stopa imputacije	6
3.4 Sezonska prilagođavanja	6
3.5 Revizija podataka	6
3.5.1 Politika revizije podataka.....	6
3.5.2 Praksa revizije podataka	6
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)	6
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka.....	7
4.1 Pravovremenost	7
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka.....	7
Vremenski jaz objave konačnih podataka	7
4.2 Tačnost objave podataka	7
5. Dostupnost i jasnoća.....	7
5.1 Kalendar objave podataka.....	7
5.2. Pristup kalendaru objave podataka.....	7
5.3 Saopštenja	7
5.4 Publikacije.....	8
5.5 Onlajn baza podataka	8
5.6 Dostupnost mikropodataka.....	8
5.7 Popunjenost metadate	8
6. Uporedivost.....	8
6.1 Prostorna uporedivost.....	8
6.2 Vremenska uporedivost.....	8
Indikator za uporedivost u vremenu	8

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha istraživanja je prikupljanje podataka o specijalistima i magistrima za kalendarsku 2019. godinu, na javnim i privatnim visokoškolskim ustanovama u Crnoj Gori.

Cilj istraživanja je izračunavanje indikatora o karakteristikama studenata na ovoj vrsti studija u Crnoj Gori, kako bi se zadovoljile potrebe korisnika i dobili međunarodno uporedivi podaci.

Podaci o specijalistima i magistrima su rezultat redovnog statističkog istraživanja.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br.18/12 i 47/19) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku pravno ovlašćenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala Memorandum o saradnji sa Univerzitetom Crne Gore kao vlasnikom administrativnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Izveštajne jedinice su sve visokoškolske ustanove koje su osnovane ili izvode nastavu u Crnoj Gori, bez obzira na status svojine, a koje su osnovane u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju ("Službeni list Crne Gore", br. 044/14 od 21.10.2014, 052/14 od 16.12.2014, 047/15 od 18.08.2015, 040/16 od 30.06.2016, 042/17 od 30.06.2017, 071/17 od 31.10.2017, 055/18 od 01.08.2018, 003/19 od 15.01.2019, 017/19 od 19.03.2019).

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Sektor obrazovanja.

1.4.2 Statistička populacija

Studenti na visokoskolskim ustanovama koji su završili postdiplomske studije (specijalističke ili magistarske).

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora.

1.6 Koncepti i definicije

Visoko obrazovanje ostvaruju univerziteti i ustanove visokog obrazovanja koje su licencirane i akreditovane u skladu Zakonom o visokom obrazovanju. Visoko obrazovanje se u Crnoj Gori stiče na univerzitetima i drugim ustanovama, koje mogu biti osnovane kao javne i privatne. Univerzitet svoju djelatnost ostvaruje preko: fakulteta, umjetničkih akademija, instituta i visokih škola, kao organizacionih jedinica.

Univerzitet je autonomna ustanova koja u obavljanju djelatnosti objedinjuje obrazovni, naučno-istraživački i umjetnički rad, kao djelove jedinstvenog procesa visokog obrazovanja.

Fakultet je naučno-nastavna visokoškolska ustanova koja razvija naučno-istraživački rad kao osnov nastavne djelatnosti.

Fakultet umjetnosti i akademija je nastavno-umjetnička visokoškolska ustanova koja razvija umjetničko stvaralaštvo, naučno-istraživački rad i izvodi nastavu iz odgovarajućih oblasti.

Sudijski program je osnovna jedinica za klasifikaciju visokog obrazovanja sa definisanom strukturom i brojem ECTS kredita koja pojedincu obezbjeđuje ishode učenja potrebne za sticanje znanja, vještina i kompetencija za područje rada iz nivoa visokog obrazovanja definisanih u nacionalnom okviru kvalifikacija i izdavanje diplome.

Postdiplomski studijski programi mogu se akreditovati kao akademski i primijenjeni.

Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program. Student može imati status budžetski finansiranog ili samofinansirajućeg studenta.

Postdiplomskim studijama smatra se svaki studijski program koji daje pravo na sticanje stepena nakon završenih osnovnih studija, diplome specijalističkih studija, diplome magistra ili diplome akademskog naziva magistra nauka, odnosno umjetnosti, u skladu sa Zakonom.

Postdiplomske specijalističke studije se organizuju nakon završenih osnovnih studija obima 180 ECTS kredita i traju jednu studijsku godinu (dva semestra), odnosno obim studijskog programa ovih studija iznosi 60 ECTS kredita.

Postdiplomske magistarske studije (akademske i primijenjene) traju 1 godinu (60 ECTS kredita) nakon specijalističkih studija, a dvije godine (120 ECTS kredita) nakon osnovnih studija.

Diploma je javna isprava kojom se dokazuje da je stečena kvalifikacija rezultat uspješno završenog programa visokog obrazovanja. Diplome koje se stiču na ovom nivou studija su:

- **diploma specijalističkih studija** – nakon završenog studijskog programa u trajanju od godinu dana na postdiplomskim studijama,
- **diploma primijenjenih magistarskih studija** – nakon završenog primijenjenog studijskog programa u trajanju od jedne ili dvije godine na primijenjenim magistraskim postdiplomskim studijama i odbrane magistarskog rada (jedna godina je nakon završenih postdiplomskih specijalističkih studija i osnovnih studija u trajanju četiri godine, a dvije godine nakon osnovnih studija u trajanju tri godine),
- **diploma akademskog naziva magistra nauka** – nakon završenog studijskog programa u trajanju od jedne ili dvije godine na akademskim magistraskim postdiplomskim studijama i odbrane magistarskog rada (jedna godina je nakon završenih postdiplomskih specijalističkih studija i osnovnih studija u trajanju četiri godine, a dvije godine nakon osnovnih studija u trajanju tri godine).

1.7 Klasifikacije

Nacionalna klasifikacija obrazovanja (usklađena sa Međunarodnom standardnom klasifikacijom obrazovanja - ISCED 2011).

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju na godišnjem nivou.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Godisnje - konačni podaci.

1.10 Metodologija

Metodološko uputstvo za visoko obrazovanje dostupno je na web sajtu Monstata:

[http://www.monstat.org/userfiles/file/Obrazovanje/metodologije/metodolsko%20uputstvo%20-%20%20visoko%20obrazovanje\(1\).pdf](http://www.monstat.org/userfiles/file/Obrazovanje/metodologije/metodolsko%20uputstvo%20-%20%20visoko%20obrazovanje(1).pdf)

1.11 Bazni period

Nije relevantno.

1.12 Jedinica mjere

Broj studenata koji su završili postdiplomske studije.

1.13 Izvor podataka

Sve visokoškolske ustanove na teritoriji Crne Gore koje imaju licencu i akreditaciju za obavljane nastave, bez obzira na svojinski status.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju kombinovano. Od jednog broja izvještajnih jedinica podaci se prikupljaju putem statističkog upitnika izvještajnom metodom a dio putem administrativnih izvora.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- nevladine organizacije;
- studenti;
- istraživači;
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sproveda istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Prikupljanje podataka realizovano je putem web ankete, u periodu od 1. septembra do 20. oktobra 2017. godine. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

<https://www.monstat.org/userfiles/file/KVALITET/Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika.pdf>.

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Istraživanje se sprovodi na potpunom obuhvatu izvještajnih jedinica. Izvještajne jedinice su visokoškolske ustanove u Crnoj Gori koji raspolažu podacima potrebnim za ovo istraživanje. Ovakav način obezbjeđuje visoku ocjenu tačnosti.

3.2 Uzoračka greška

Ne postoje greške uzorka jer se istraživanja u oblasti visokog obrazovanja sprovode na bazi punog obuhvata.

Indikatori uzoračke greške (A1)

Nije relevantno.

3.3 Neuzoračka greška

Neuzoračke greške: prekomjernog obuhvata (over-coverage), nedovoljnog obuhvata (under-coverage), greške mjerenja i obrade, editovanja i imputacije podataka, neodaziva.

3.3.1 Greška obuhvata

Budući da se istraživanja u oblasti visokog obrazovanja sprovode na bazi punog obuhvata greške obuhvata nijesu utvrđene.

Indikator greške obuhvata (A2)

Nije relevantno.

3.3.2 Greška mjerenja

Greške mjerenja su greške koje se javljaju u toku prikupljanja podataka i uzrokuju razlike između evidentirane i stvarne vrijednosti varijable. Posrednom analizom, na osnovu rezultata unosa, vrši se ispravka. Svake godine se od izvještajnih jedinica traže iste varijable, što olakšava popunjavanje upitnika.

3.3.3 Greška neodaziva

Nije relevantno.

Stopa neodaziva jedinica (A3)

U kalendarskoj 2019. godini nije bilo neodaziva izvještajnih jedinica.

Stopa neodaziva za temu

Nije relevantno.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Nije relevantno.

Stopa imputacije

Nije relevantno.

3.4 Sezonska prilagođavanja

Nije relevantno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojila politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:
<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>

3.5.2 Praksa revizije podataka

Nije bilo revizije podataka. Nije primjenljivo.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)

Nije dostupno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se objavljuju u skladu sa Godišnjim planom zvanične statistike za 2020. godinu i Kalendarom objavljivanja statističkih podataka Uprave za statistiku za 2020. godinu. Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka u formi redovnog godišnjeg saopštenja. Za kalendarsku 2019. godinu podaci su objavljeni 18. maja 2020. godine.

Kalendar objave saopštenja je dostupan na linku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Nije relevantno.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Objavljaju se konačni rezultati (T+135), nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u godišnjem Kalendaru objavljivanja statističkih podataka i stvarnog datuma objave.

4.2 Tačnost objave podataka

Nije bilo odstupanja između najavljenog datuma u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka i stvarnog datuma objavljivanja.

Podaci se objavljuju na dan koji je predviđen Godišnjim planom i Kalendarom objave statističkih podataka. Indikator TP3 je 0, tj. nema razlike između planirane i stvarne objave.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br.18/12 i 47/19) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2. Pristup kalendaru objave podataka

Kalendar objave je dostupan na linku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>

5.3 Saopštenja

Saopštenje se objavljuje jednom godišnje i dostupno je na linku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=437&pageid=76>

5.4 Publikacije

Uprava za statistiku objavljuje podatke o studentima koji su završili posdiplomske studije u Crnoj Gori u sljedećim publikacijama:

- Statistički Godišnjak,
- Žene i muškarci u Crnoj Gori.

Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sljedećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.5 Onlajn baza podataka

Nije dostupno

5.6 Dostupnost mikropodataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Službeni list CG", br.18/12 i 47/19) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.7 Popunjenost metadate

Za ovo istraživanje stopa popunjenosti metadata podataka iznosi 100%.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Podaci o studentima koji su završili postdiplomske studije, u Crnoj Gori su uporedivi sa svim zemljama koje koriste Međunarodnu standardnu klasifikaciju obrazovanja - ISCED 2011.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci o studentima koji su završili postdiplomske studije, u Crnoj Gori prikupljaju se od kalendarske 2002. godine za magistre i od 2007. godine za specijaliste. Podaci su vremenski uporedivi. Nije bilo prekida u serijama od početka prikupljanja podataka za ovo statističko istraživanje.

Indikator za uporedivost u vremenu

indikator CC2 je 18 za magistre, 13 za specijaliste.